

PROKURATURA OKRĘGOWA
w Warszawie
Wydział VI ds. Przestępczości
Gospodarczej
00-791 Warszawa, ul. Chocimska 28
tel. 22-21-73-444, fax 22-21-73-428

VI Ds. 246 /14

GABINET MARSZAŁKA SENATU

wpłynęło dn. 20. 10. 14.
nr. 4163 podpis. Borusewicz

Warszawa, dnia 16 października 2014 roku

p. dyr. 17. Lasota
21-20 10 14

SEKRETARIAT
Biura Prac Senackich

Wpłynęło dn. 21. 10. 14
nr. 6120 podpis. M

Pan Bogdan Borusewicz
Marszałek Senatu
Rzeczypospolitej Polskiej

Działając na zasadzie art. 306 § 1 pkt 2 kpk, przesyłam Panu Marszałkowi jako instytucji państwowej, która złożyła zawiadomienie o przestępstwie, postanowienie prokuratora Prokuratury Okręgowej w Warszawie z dnia 14 października 2014r. o odmowie wszczęcia śledztwa w sprawie VI Ds. 246/14 dotyczącej:

- podejrzenia przekroczenia uprawnień i niedopełnienia obowiązków a tym samym działania na szkodę interesu publicznego przez funkcjonariuszy Ministerstwa Edukacji Narodowej podczas organizacji przetargu, celem opracowania bezpłatnego podręcznika szkolnego w okresie od stycznia do sierpnia 2014r. w Warszawie.

/ tj. o czyn z art. 231 § 1 kk./ - wobec braku ustawowych znamion czynu zabronionego / art. 17 § 1 pkt 2 kpk /.

Załącznik: odpis postanowienia o odmowie wszczęcia postępowania.

ZASTĘPCA
PROKURATORA OKRĘGOWEGO
w Warszawie

Małgorzata Adamajtys

Sygn. akt VI Ds. 246/14

POSTANOWIENIE
o odmowie wszczęcia śledztwa

Dnia 14 października 2014 r.

Piotr Kosikowski - prokurator Prokuratury Okręgowej w Warszawie, po rozpoznaniu zawiadomienia Marszałka Senatu w sprawie oświadczenia senatorów Marka Martynowskiego, Roberta Mamątowa, Grzegorza Wojciechowskiego i Andrzeja Pająka na 60 posiedzeniu Senatu, dotyczącego podejrzenia niedopełnienia obowiązku i przez to działania na szkodę interesu publicznego przez pracowników Ministerstwa Edukacji Narodowej podczas opracowywania podręcznika szkolnego/ tj. o czyn z art. 231 § 1 kk./

na podstawie art. 17 § 1 pkt 2 i art. 305 § 1 i 3 kpk

p o s t a n o w i ł

1/ odmówić wszczęcia śledztwa – w sprawie podejrzenia przekroczenia uprawnień i niedopełnienia obowiązków a tym samym działania na szkodę interesu publicznego przez funkcjonariuszy Ministerstwa Edukacji Narodowej podczas organizacji przetargu, celem opracowania bezpłatnego podręcznika szkolnego w okresie od stycznia do sierpnia 2014r. w Warszawie.
/ tj. o czyn z art. 231 § 1 kk./

- wobec braku ustawowych znamion czynu zabronionego / art. 17 § 1 pkt 2 kpk /

UZASADNIENIE

W dniu 21 sierpnia 2014 r. do Prokuratury Okręgowej w Warszawie wpłynęło z Prokuratury Apelacyjnej zawiadomienie Marszałka Senatu o skierowanym do Prokuratora Generalnego i Prezesa Urzędu Zamówień Publicznych w dniu 7 sierpnia 2014 r. na 60 posiedzeniu Senatu oświadczeniu czterech senatorów Marka Martynowskiego, Roberta Mamątowa, Grzegorza Wojciechowskiego i Andrzeja

Pająka dotyczącym uzasadnionego podejrzenia popełnienia przestępstwa z art. 231 § kk przez pracowników Ministerstwa Edukacji Narodowej podczas opracowywania w 2014 r. bezpłatnego podręcznika w postaci elementarza dla klas pierwszych szkoły podstawowej.

Z oświadczenia z dnia 18 sierpnia 2014r. przesłanego do Prokuratora Generalnego przez Marszałka Senatu wynikało, że wspomniani wyżej senatorowie podejrzewają pracowników Ministerstwa Edukacji Narodowej o popełnienie przestępstwa polegającego na przekroczeniu uprawnień i przez to działania na szkodę interesu publicznego w 2014r. podczas realizacji projektu opracowania darmowego podręcznika dla dzieci w postaci elementarza, poprzez bezprzetargowe zlecenie wykonania tego projektu.

Zawiadamiający poddali w wątpliwość legalność działań pracowników Ministerstwa podejrzewając nadużycie i stwierdzając, że w związku z tym doszło do przedwczesnego rozpoczęcia prac nad przygotowaniem podręcznika, gdyż prace prowadzone przez Ośrodek Rozwoju Edukacji rozpoczęto w styczniu 2014r. a nowelizacja ustawy o systemie oświaty weszła w życie w dniu 22 marca 2014r.

Wskazani senatorowie podali, że doszło do naruszenia dobrych praktyk, nadto wybór autora podręcznika nastąpił w ciągu jednego dnia a Ministerstwo Edukacji Narodowej w chwili rozpoczęcia procesu legislacyjnego miało już poczynione przygotowania w zakresie rozkładu materiału do pierwszej części podręcznika, graficznej makiety podręcznika, wstępnych projektów okładek, wiodących ilustratorów podręcznika, co spowodowało fikcyjność procesu legislacyjnego.

Zakwestionowali oni nadto zasadność dokonania przetargu na zasadzie przeprowadzenia zamówienia z wolnej ręki, twierdząc przy tym, że zamówienie podzielono, gdyż podręcznik składający się z kilku części nie był przygotowany w całości, lecz zajęto się przygotowaniem pierwszej części. Nadto znowelizowana ustawa nie nakazywała pośpiechu i nie było potrzeby opracowania podręcznika w tym roku. Również stwierdzili, że wybieranie w oddzielnym postępowaniu autorek podręcznika rekomendowanych przez Ośrodek Rozwoju Edukacji w osobach pani Marii Lorek i Lidii Wollman było fikcją, albowiem nie prowadzono rozmów z innymi osobami.

W przedmiotowej sprawie przeprowadzono postępowanie sprawdzające w toku którego w oparciu o informacje uzyskane z Ministerstwa Edukacji Narodowej i Urzędu Zamówień Publicznych ustalono co następuje :

Konieczność podjęcia przedsięwzięcia zapewnienia uczniom nieodpłatnego dostępu do podręczników szkolnych wynika z art. 70 ust. 1 i 4 Konstytucji oraz z wywodów Trybunału Konstytucyjnego co do uzyskania pomocy finansowej ze strony

władz publicznych w zakresie gwarantującym powszechność i równość dostępu do wykształcenia. Mając to na uwadze, Rada Ministrów korzystając z inicjatywy ustawodawczej, przygotowała stosowne projekty nowelizacji praw oświatowego dające ministrowi właściwemu d/s oświaty i wychowania możliwość zlecenia opracowania i wydania podręczników lub ich części jak również obowiązek zapewnienia nieodpłatnych podręczników uczniom klas pierwszych już w roku szkolnym 2014/2015. Opublikowana w dniu 7 marca 2014r. nowelizacja prawa oświatowego (Dz. U. z 2014r. poz. 290) umożliwiła Ministrowi Edukacji Narodowej realizowanie działań dotyczących powierzenia opracowania i wydania podręcznika.

Regulacja przewidująca obowiązek zapewnienia uczniom klas pierwszych podręczników i materiałów ćwiczeniowych w roku szkolnym 2014/2015 wpłynęła do Sejmu 18 kwietnia 2014r. i została uchwalona w dniu 30 maja 2014r.

Z uwagi na wynikający z ustawodawstwa krótki termin do realizacji wydania bezpłatnego podręcznika, Ministerstwo Edukacji Narodowej zawarło z Kancelarią Prezesa Rady Ministrów porozumienie o wspólnym opracowaniu i wydaniu przedmiotowego podręcznika, co nastąpiło w dniu 17 marca 2014r.

W związku z projektem wydania bezpłatnego podręcznika dla klas pierwszych, Ośrodek Rozwoju Edukacji na zlecenie MEN w lutym bieżącego roku przeprowadził rozeznanie rynku, które obejmowało potencjalnych autorów posiadających odpowiednie doświadczenie i umiejętności do wykonania zlecenia. W ramach tego rozeznania Ośrodek Rozwoju Edukacji podjął rozmowy z przedstawicielami trzech zespołów autorskich, którzy podawali także koszty opracowania publikacji z uwzględnieniem wskazanego terminu i zakresu wykonania pracy.

W marcu 2014r. Ministerstwo Edukacji Narodowej wszczęło trzy postępowania w trybie zamówienia z wolnej ręki na podstawie art. 5 ust. 1a pkt 4 w zw. z art. 66 ust. 1 ustawy z dnia 29 stycznia 2004r. Prawo zamówień publicznych / tekst jedn. Dz. U. 2013r. poz. 907 ze zm. / Zaproszenia do negocjacji wysłano do Marii Lorek, Lidii Wollman oraz Marii Twardowskiej. Wysyłając przedmiotowe zaproszenia wzięto pod uwagę profesjonalne doświadczenie i umiejętności gwarantujące najwyższą jakość wykonania podręcznika.

Minister Edukacji Narodowej przygotowując w/w postępowania dokonał ustalenia zakresów prac przewidzianych do realizacji w ramach poszczególnych umów. Po przeprowadzeniu negocjacji, umowy z Marią Lorek, Lidią Wollman i Marią Twardowską zawarto w dniach 18 marca 2014r. / p. Lorek/ 24 marca 2014r. / p. Wollman / 4 kwietnia 2014r. p. Twardowska / Marii Lorek powierzono napisanie tekstu autorskiego pierwszej części podręcznika w zakresie edukacji polonistycznej, matematycznej i społecznej oraz części drugiej i czwartej w zakresie edukacji polonistycznej i społecznej. Lidii Wollman powierzono napisanie takiego tekstu w zakresie części od pierwszej do czwartej w zakresie edukacji przyrodniczej, zaś Marii

Twardowskiej powierzono napisanie tekstu w części od drugiej do czwartej w zakresie edukacji matematycznej.

W dniu 16 maja 2014r. Ministerstwo Edukacji Narodowej odstąpiło od umowy z Marią Twardowską i na podstawie art. 4 pkt. 8 cyt. wyżej ustawy Prawo zamówień publicznych, napisanie autorskiego tekstu w zakresie edukacji matematycznej dla części drugiej podręcznika umową z dnia 16 czerwca 2014r. powierzono Marii Lorek, zaś napisanie tekstu autorskiego w zakresie edukacji matematycznej dla części trzeciej i czwartej umową z dnia 10 lipca 2014r. powierzono Barbarze Ochmańskiej.

W przedmiotowej sprawie, Prezes Urzędu Zamówień Publicznych na podstawie art. 161 ust. 4 ustawy z dnia 29 stycznia 2014r. cyt. ustawy Prawo zamówień publicznych przeprowadził postępowanie wyjaśniające, w toku którego nie stwierdzono podstaw do przeprowadzenia kontroli doraźnej w sprawie o udzielenie zamówienia publicznego. Wszczęte bowiem na podstawie art 5 ust. 1a pkt 4 w zw. z art. 66 ust. 1 ustawy z dnia 29 stycznia 2004r. Prawo zamówień publicznych (tekst jedn. Dz. U. 2013r. poz. 907 ze zm.) trzy postępowania z wolnej ręki w świetle tych przepisów jawią się jako uprawnione. Również podnoszoną w oświadczeniach senatorów nieprawidłowość procesu legislacyjnego nowelizacji prawa oświatowego w kontekście przysługującej rządowi inicjatywy ustawodawczej należy uznać za bezzasadną gdyż strona występująca z taką inicjatywą i przygotowująca wcześniej materiały do procesu legislacyjnego (co miało miejsce w niniejszej sprawie) działa w interesie publicznym a nie przeciwko niemu.

Jak wynika ze wspomianej wyżej informacji Ministerstwa Edukacji Narodowej nadesłanej w ramach niniejszego postępowania, twierdzenie o podziale zamówienia publicznego nie znajduje odzwierciedlenia w rzeczywistości. Zlecono bowiem do opracowania poszczególnym osobom cztery części podręcznika a nie jak podają składający oświadczenie jedną.

Biorąc powyższe pod uwagę, a w szczególności pozytywną ocenę przeprowadzonego przez Urząd Zamówień Publicznych postępowania wyjaśniającego, należy uznać, że w powyższej sprawie nie popełniono żadnego przestępstwa.

Reasumując należy jednoznacznie stwierdzić, że działanie funkcjonariuszy publicznych pracowników Ministerstwa Edukacji Narodowej przy realizacji opracowania i wydania bezpłatnego podręcznika dla klas pierwszych szkoły podstawowej było działaniem pozbawionym cech przestępstwa zarówno z art. 231 §1 kk jak i art. 305 §1 kk. Było to bowiem działanie nie przynoszące szkody w interesie publicznym.

Z tych względów, postanowiono jak na wstępie.

PROKURATOR
PROKURATURY OKRĘGOWEJ
w Warszawie

Piotr Kosikowski

Pouczenie:

1. Na powyższe postanowienie przysługuje zażalenie do sądu właściwego do rozpoznania sprawy (art. 306 § 1 kpk, art. 325a kpk oraz 465 § 2 kpk):

- pokrzywdzonemu,

- instytucji wymienionej w art. 305 § 4 kpk, - Marszałkowi Senatu RP.

- osobie wymienionej w art. 305 § 4 kpk, jeżeli wskutek przestępstwa doszło do naruszenia jej praw.

Sąd może utrzymać w mocy zaskarżone postanowienie lub uchylić je i przekazać sprawę prokuratorowi celem wyjaśnienia wskazanych okoliczności bądź przeprowadzenia wskazanych czynności (art. 330 § 1 kpk).

Jeżeli prokurator nadal nie znajdzie podstaw do wniesienia aktu oskarżenia wyda ponownie postanowienie o odmowie wszczęcia śledztwa – dochodzenia*) lub o jego umorzeniu.

Pokrzywdzony, który wykorzystał uprawnienia przewidziane w art. 306 § 1 kpk (tj. prawo do złożenia zażalenia, które zostało uwzględnione przez sąd) może w takim przypadku wnieść akt oskarżenia do sądu w terminie miesiąca od daty doręczenia zawiadomienia o postanowieniu (art. 330 § 2 kpk, art. 55 § 1 kpk). Akt oskarżenia powinien spełniać wymogi określone w art. 55 § 1 i 2 kpk.

Inny pokrzywdzony tym samym czynem może aż do rozpoczęcia przewodu sądowego na rozprawie głównej przyłączyć się do postępowania (art. 55 § 3 kpk).

2. Uprawnionym do złożenia zażalenia, o którym mowa w art. 306 § 1 kpk, przysługuje prawo przejrzania akt sprawy (art. 306 § 1b kpk).

3. W sprawach z oskarżenia prywatnego zażalenie na postanowienie prokuratora o odmowie wszczęcia postępowania przygotowawczego rozpoznaje prokurator nadrzędny, jeżeli postanowienie zapadło z uwagi na brak interesu społecznego w ściganiu z urzędu sprawcy (art. 465 § 2a kpk).

4. Zażalenie na powyższe postanowienie wnosi się za pośrednictwem prokuratora, który wydał postanowienie.

Termin do wniesienia zażalenia wynosi 7 dni od daty doręczenia odpisu postanowienia i jest zawity. Zażalenie wniesione po upływie tego terminu jest bezskuteczne (art. 122 § 1 i 2 i art. 460 kpk).

Zarządzenie:

Stosownie do art. 305 § 4 kpk i 306 § 1 pkt 2 kpk przesłać kopię postanowienia o odmowie wszczęcia śledztwa Marszałkowi Senatu RP.

PROKURATOR
PROKURATURA OKRĘGOWEJ
w Warszawie

Piotr Kosłkowski